

Al Douăzeci și șaselea Discurs

FIECARE MOMENT E O ÎNVIERE

Iar o preoteasă îl rugă, zicând: „Vorbește-ne despre Rațiune și despre Pasiuni.”

Și el răspunse:

„Sufletul vostru, adeseori, este un câmp de luptă, unde rațiunea și judecata se înfruntă cu pasiunile și poftele voastre.

Pot fi eu pacificatorul sufletului vostru, spre a schimba ura și dușmănia din voi în unitate și melodie?

Dar cum aș reuși, afară numai dacă voi înșivă nu sunteți, de asemeni, liniștitorii, ceva mai mult, prieteni ai chipului vostru interior?

Rațiunea și pasiunea sunt cârma și pânzele sufletului vostru mereu navigând.

Dacă pânzele și cârma voastră se rup, nu puteți decât să vă clătinați pe valuri la întâmplare, ori să rămâneți prinși în impas în mijlocul mării,

Fiindcă rațiunea, de una singură dominând, restrânge întregul elan; și pasiunea, liber lăsată, e o flacără arzând până la propria-i mistuire.

De aceea, fie ca sufletul vostru să-și exalte rațiunea până la înălțimea pasiunii, pentru ca astfel să poată cânta,

Iar rațiunea să vă conducă pasiunea astfel, încât aceasta să poată dăinui în permanentă reînviere și ca pasărea Phoenix să renască din propria-i cenușă.

Potrivit e să dați rațiunii și pasiunii aceeași prețuire, ca și când ați face-o pentru doi oaspeți iubiți în casa voastră aflându-se;

Cu siguranță, nu veți onora pe unul în dauna celuilalt, pentru că, dând mai multă atenție unuia, veți pierde dragostea și încrederea amândurora.

Când, printre coline, vă odihniți la umbra răcoroasă a plopilor argintii, împărtășindu-vă din pacea ogoarelor și a pajiștilor până în zări întinzându-se - atunci inima voastră să spună în taină: «Creatorul se odihnește în rațiunea Sa».

Iar atunci când bubuie furtuna, când vântul năprasnic zdruncină pădurea și când tunetul și fulgerul proclamă măreția cerului, atunci inima voastră să șoptească smerindu-se: «Creatorul se frământă în pasiunea-l».

Și, fiindcă sunteți un suflu în sfera Celui Puternic și o frunză în pădurea acestuia, asemeni lui trebuie să vă odihniți în rațiune și să vă mișcați în miezul pasiunilor.”

Omenirea a suferit mai mult din cauza percepției divizării decât din oricare alta.

Omul este un tot organic. Acest lucru trebuie înțeles în mod fundamental: nu poți să te împarți și să fii fericit. Toate părțile tale trebuie să fie unite într-un tot armonios, ca o orchestră - atâția oameni cântă la instrumente diferite, și dacă n-ar ști cum să amestece sunetele lor, n-ar mai exista muzică în lume, ci numai zgomote, care n-ar aduce sufletului decât dizarmonie.

Întreaga istorie umană e o istorie a divizării. Renunță la asta, renunță la aia, agață-te numai de o parte a ființei tale... și vei rămâne în mizerie, pentru că fericirea apare numai când părțile dansează împreună, în armonie, fără nici un conflict.

De ce a creat omul această schizofrenie? Ea nu a apărut fără motiv. Cei care vor să vă domine, să vă exploateze, cei care vor să vă țină în sclavie perpetuă, ei au ales să facă această lucrătură. Un om *întreg* nu poate fi oprimat, nu poate fi exploatat și nu poate fi redus la un sclav. Dar există oameni a căror ambiție e puterea. Puterea pare să fie singura lor rațiune în viață.

Friedrich Nietzsche a murit într-un azil de boli mintale. O adevărată tragedie... Când doctorii, preoții, propria familie, prietenii au spus că e nebun, l-au închis acolo și acolo, în azil, a scris cea mai importantă operă a sa: „Dorința de putere”.

Citind această carte, veți vedea de ce l-au forțat să se interneze: vroiau să scape de un om ale cărui cuvinte erau ca niște săgeți. N-au fost capabili să îndure calitățile ființei lui. Vroiau să-l facă ignorat și uitat cu desăvârșire. Desigur că nu era nebun; n-ar fi putut să scrie ceea ce a scris dacă ar fi fost nebun. El nu și-a văzut cartea publicată - apariția cărții a fost postumă.

I-am citit toată opera. Se pare că „Dorința de putere” exprimă chintesența tuturor celorlalte scrieri ale sale. Fiecare afirmație este atât de adevărată, încât e imposibil să fi fost scrisă de un nebun. Cartea este atât de logică, atât de profundă, încât dacă ești gata să o citești fără prejudecăți, vei fi uimit că a fost scrisă de un nebun, într-un azil de alienați mintal.

Singura greșeală a fost că nu era ascultător față de regulile perimate și putrede ale societății. Crima lui a fost că era un individ în deplinătatea drepturilor sale - și sclavii nu pot tolera oamenii care cunosc libertatea, care trăiesc în libertate.

Cuvintele și faptele lui au izvorât din libertate, așa că sclavii s-au simțit iritați, s-au supărat, pentru că lucrurile spuse de el le-a depășit înțelegerea. A strigat de pe culmi la niște oameni care se târau în întuneric, în văile așa-zisului lor confort. Dar ei erau, și sunt încă, majoritari, și acel om i-a deranjat într-atât, încât au crezut că a-l închide e un lucru înțelept. Era însă pură prostie.

Kahlil Gibran a fost foarte impresionat de Friedrich Nietzsche. În această carte, „Dorința de putere”, el a disecat inima omenească: de ce există numai nefericire, de ce nu mai există muzică?

Motivul este că preoții tuturor religiilor, politicienii tuturor orientărilor ideologice sunt atât de ahtiați după putere, încât nu vor ca oamenii să audă pe cineva vorbind despre unitate, armonie interioară, nedivizare, întreg.

Da, se vor produce schimbări, pentru că societatea a făcut un dezastru din voi: servitorul a ajuns stăpân, stăpânul este tratat ca un servitor.

Inima nu poate să strige, ea doar șoptește, iar mintea țipă atât de tare, încât inimii îi este practic imposibil să vă mai spună ceva.

Toate aceste bucurii deosebit de importante sunt spuse de către poet prin glasul unui mistic filozof, personaj de ficțiune, Almustafa. De multe ori mi-am pus întrebarea de ce a ales el să vorbească indirect, și acum am sentimentul că lucrurile sunt absolut clare: nu a vrut să aibă aceeași soartă ca a lui Friedrich Nietzsche... Nimeni nu ia în serios poezia. Friedrich Nietzsche a scris proză... chiar dacă această proză este la fel de frumoasă ca și poezia... Dar, prin ea, el a vorbit omenirii în mod direct.

Almustafa este în centrul unei ficțiuni. Kahlil Gibran n-ar putea fi declarat nebun, n-ar putea fi închis într-un ospiciu, pentru un motiv simplu: el este un autor de ficțiune - cel mult, un făcător de versuri. S-a pus la adăpost, ascunzându-se în spatele lui Almustafa. Nu uitați niciodată, cuvintele lui Almustafa sunt de fapt ale lui Kahlil Gibran.

Iar o preoteasă îl rugă, zicând: Vorbește-ne despre Rațiune și despre Pasiuni..., și despre minte și inimă, logică și iubire...

Secole de-a rândul, omul a gândit aceste lucruri ca fiind opuse unul celuilalt. Meschinii i-au spus că dacă le va asculta pe amândouă va înnebuni, pentru că sunt contradictorii - și atunci mereu va trebui făcută o alegere.

Cei care aleg rațiunea vor avea toate posibilitățile de a fi puternici în lume și goi pe dinăuntru. Acele rare suflete care aleg pasiunea, iubirea, inima, vor fi iluminați interior de frumusețe, fericire, parfum, dar în afară nu vor avea nici o putere.

Preoteasa pune o întrebare fundamentală:

Vorbește-ne despre Rațiune și despre Pasiuni.

Voi cum abordați aceste două lucruri? Amândouă există în ființă, și apar - cel puțin la suprafață - ca fiind contradictorii. Trebuie să se facă o alegere, altfel veți încerca să călăriți doi cai de-odată și rezultatul nu poate fi decât dezastrul.

Ea nu era conștientă că viziunea interioară a lui Kahlil Gibran era mult mai adâncă decât a preoților și preteselor, politicienilor și oamenilor de la putere, fie ea a banului sau a funcției.

Și el răspunde:

Sufletul vostru, adeseori, este un câmp de luptă, unde rațiunea și judecata se înfruntă cu pasiunile și poftetele voastre... de luptă...

... Pentru că nu mergeți niciodată la rădăcina ființei voastre.

Rațiunea spune un lucru, inima tânjește după altceva, și orice vei alege, vei suferi, vei fi nefericit, pentru că jumătate din ființa ta va rămâne înfometată. Încet, încet, distanța dintre cele două jumătăți va crește și va ajunge atât de mare... ca și cum ai fi fost tăiat în două...

Acești oameni fragmentați se luptă deseori în sinea lor, au devenit adevărate câmpuri de bătălie. Aceasta este o strategie foarte vicleană. Dacă un om este pus în situația de a se lupta cu sine însuși, el nu va mai avea nici energie, nici timp să se ridice împotriva sclaviei, opresiunii, exploatării. Lupta sa interioară îl va face atât de slab, încât oricine îl va putea domina. Este, la figurat vorbind, o subtilă castrare psihologică.

Omul a fost făcut impotent printr-un aparat foarte bine pus la punct. Dacă ești unitar, ai integritate, individualitate și energie să lupți împotriva a orice vrea să-ți distrugă libertatea. Dacă întreaga omenire ar avea această integritate, dictatorii ar dispărea. Politicienii n-ar avea ce căuta într-o societate umană justă. Într-o societate evoluată, ce rost ar avea legile și tribunalele? Judecătorii, poliția și-ar pierde puterea. Și ca să nu-și piardă puterea, vă țin pe voi divizați.

Nietzsche a vorbit în mod direct și a suferit pentru asta. El a fost un mare sacrificat al omenirii, pentru cei flămânzi de putere. Dar nimeni nu și-a făcut probleme cu Kahlil Gibran. Toți îi vor citi poezia: un fel frumos de a-și trece vremea, și nimic mai mult.

Sufletul vostru, adeseori, este un câmp de luptă, unde rațiunea și judecata se înfruntă cu pasiunile și poftele voastre.

Pot fi eu pacificatorul sufletului vostru, spre a schimba ura și dușmănia din voi în unitate și melodie?

Dar cum aș reuși, afară numai dacă voi înșivă nu sunteți, de asemeni, liniștitorii, ceva mai mult, prieteni ai chipului vostru interior?

Existența nu-ți dă nimic fără nici un scop. Aveți rațiune. Rațiunea are ochi, capacitate de a gândi, de a afla ceea ce este corect. Aveți și inimă, și toate pasiunile ei. Dar inima știe să cânte, să danseze, să iubească. Inima nu face știință și tehnologie, rațiunea nu știe de iubire, pace, liniște, toate aceste calități care transcend condiția umană obișnuită.

Inima vă dă aripi pentru transcendență, pentru zborul solitarului către solitar. Inima este parte prin care treci către Dumnezeu.

Rațiunea e absolut incapabilă. Ea știe să producă bani, lucruri obiective, dar nu are idei de lumea interioară.

Aici nu apare nici un conflict. Rațiunea lucrează în lumea obiectivă, iar inima în cea subiectivă. Dacă ești atent, meditativ, vei găsi cu ușurință echilibrul între cele două.

Eu i-am spus inimii Zorba, și zborului inteligenței - care nu e altceva decât o energie a rațiunii puțin mai rafinată - Gautama Buddha. Până

acum, Zorba și Buddha s-au tot luptat. Amândoi au pierdut, pentru că nici unul nu i-a lăsat celuilalt o viață a sa, o libertate totală.

Așa că au fost destui Zorba în lume. Zâmbetele, bucuria lor, n-au avut nici o profunzime, nici măcar până sub piele nu le-au ajuns. Și Buddha au fost destui, și bucuria lor a fost profundă - dar au fost deranjați continuu de Zorba, pentru că Zorba nu vroia să moară de foame... Și nu e nici o dificultate în a-i apropia, în a-i împrieteni și apoi în a-i uni în unul.

Iată un proverb din vechime... Erau odată doi cerșetori: unul era olog, și nu putea să meargă, iar celălalt era orb, dar putea să meargă... Desigur, erau în concurență. Cerșitul e o meserie în care concurența e perpetuă - niciodată nu poți ști care cerșetor e „proprietarul” tău. Pentru mine a fost o mare surpriză să aflu asta. Am călătorit foarte mult, am trecut într-un sens sau în altul prin gară de atâtea ori, încât un cerșetor bătrân chiar s-a obișnuit cu asta - ba chiar a considerat că e în dreptul său - și întotdeauna când treceam îmi cerea o rupie.

La început s-a arătat recunoscător. Când i-am dat prima dată o rupie nu i-a venit să-și creadă ochilor - indienii nu dau de pomană atât de mult. Dar încet, încet, a început să se comporte ca și cum acesta era un drept al său. Nu se mai punea problema recunoștinței: totul era rutină. Vedeam în ochii lui că lipsa rupei l-ar fi înfuriat, ca și cum l-ar fi sărăcit.

Eu unul nu l-am lipsit niciodată de rupia respectivă, dar într-o zi am rămas surprins: în locul bătrânului era un cerșetor mai tânăr, care mi-a spus: „Să nu uiți de rupia aia”.

L-am întrebat: „Cum de știi tu de rupia asta?”

Mi-a răspuns: „M-am însurat cu fata bătrânului.”

Tot n-am înțeles. „Bine, te-ai însurat, dar unde e bătrânul?”

„Mi-a dat toată gara ca zestre pentru fiica sa, și toate numele celor care-i dădeau bani, și al tău e primul pe listă. I-ai dat câte o rupie de fiecare dată când ai trecut pe aici, fie că plecai în călătorie, fie că te întorceai.

Am spus: „Iată o adevărată revelație: cerșetorii au fiecare teritoriul lor. Ei sunt proprietarii acestor teritorii, le pot chiar și lăsa ca zestre. Am spus: „Excelent! Unde e bătrânul?”

Mi-a spus: „A găsit un alt loc, lângă un spital, pentru că cerșetorul de acolo a murit. Arată bătrân, dar e un bărbat puternic. Nimeni n-ar vrea să se pună cu el.” Cerșetorii sunt în conflict continuu pentru a poseda „clienți”, locuri...

Deci, spuneam că erau odată un orb și un olog. Se născuseră dușmani și erau dușmani, până într-o zi... Trăiau în pădure, în afara orașului. În miezul nopții pădurea a luat foc. Nimeni nu-i putea salva. Ologul vedea cum focul se apropia tot mai mult, cum copacii se aprindeau, dar el nu putea să plece de acolo. Orbul simțea căldura cum crește. Pentru prima oară și-au vorbit prietenește. „Ce se întâmplă?”

Tu ai ochi, poți să vezi.” Așa că au ajuns la un compromis, uitând de certurile lor din trecut.

Orbul i-a spus ologului: „Te voi duce în cârcă, și vom fi ca un singur om. Am destulă putere, și tu ai ochi să vezi drumul, și așa vom ieși din foc.” Și amândoi au scăpat teferi.

Tot orașul era îngrijorat din pricina lor, dar nimeni nu avut curajul să intre în pădure să-i caute. Știau că unul nu poate merge și celălalt nu poate vedea, dar nimeni nu s-a gândit că ei s-ar putea uni. Văzându-i cum ieșeau din pădure întregi, toți au rămas uimiți. Se întâmplase un miracol!

Aceasta e o poveste foarte, foarte veche, vine din „*Pancha Tantra*”, una din cele mai vechi cărți de fabule și pilde care există. Și e o poveste despre voi, care vă privește pe voi toți. Casa arde, moartea se apropie, și tu nu ești un individ solid, ci ai în tine un întreg câmp de bătălie.

Rățiunea vede, dar dacă este singură, văzutul acesta nu-i e de mare folos. Inima simte, dar din nou, dacă e singură, ce folos are... Nu s-ar putea oare ca vederea și simțirea să nu mai concureze, ci să se unească în căutarea sensului vieții?

Asta spune Kahlil Gibran: „***Cunosc remediul, dar dacă voi nu faceți pace și nu vă iubiți pe voi înșivă, miracolul nu este posibil.***”

Astfel am proclamat omul nou ca fiind Zorba Buddha - o întâlnire între Orient și Occident, știință și religie, logică și iubire, exterior și interior. Numai așa îți poți găsi pacea, altfel vei rămâne un câmp de luptă. Dacă ești nefericit, să știi că nefericirea provine din lupta interioară pe care o porți zi de zi.

Au existat în lume Zorba măreți. „Bea, mănâncă și fii fericit”, aceasta a fost filozofia lor. „Nu există viață după moarte, Dumnezeu e invenția preoților celor vicleni. Nu-ți pierde vremea cu inutilități, viața e scurtă.”

În India există o filozofie întregă, sistemul „charvaka”. Charvaka este un Zorba mai coerent, și vei vedea, dacă încerci să-l înțelegi, că este și foarte convingător: „Nu există dovezi sau martori oculari că ar exista Dumnezeu sau viață după moarte. Nu avem de unde să știm dacă sufletul e nemuritor sau nu. Nu vă lăsați prinși în capcană de aceste idei, care au fost create ca să vă aducă divizare în voi și între voi, ca să deveniți creștini, jainiști, budiști, musulmani...”

India a cunoscut și mari Buddha. Aceștia au spus că lumea este iluzorie, că tot adevărul e înăuntru și toată minciuna e afară, așa că vă pierdeți vremea cu dorințele și ambițiile care nu sunt altceva decât vise. Folosiți puținul timp pe care îl aveți pentru a pătrunde cât de mult puteți în interior, și să găsiți templul lui Dumnezeu, dumnezeirea voastră.

Și Buddha sunt convingători. La fel, ascultându-i pe Zorba, sunt și ei convingători. Și atunci voi aveți o mare problemă, pentru că amândoi, și Buddha și Zorba, sunt în voi.

Vreau să fiți pacifiști, nu câmpuri de luptă. Să existe o prietenie adâncă între rațiunea și pasiunile voastre, ca să vă bucurați de ce vă dă lumea, pentru că nu e puțin. Nu e iluzorie, și înseși acțiunile lui Buddha o dovedesc. Măncarea, hrana, nu cresc înăuntru, nici apa nu curge... Nu poți spune: „Tot ce e afară e iluzoriu.”

Și Zorba, chiar dacă spune că trăiește numai afară, se contrazice: exteriorul există numai dacă există interior. Sunt inseparabile. Ați pomenit vreodată ceva care să aibă numai exterior, nu și interior? Ați văzut vreodată o monedă cu o singură față? Orice ați face, cele două fețe vor fi mereu împreună.

Primul lucru care trebuie înțeles este următorul: relaxează-te, și iubește-ți și trupul și inima. Nu crea conflicte, apropie-le, pentru că de secole au fost separate. Pe măsură ce le vei apropia și vei deveni una, nu vei mai fi numai un Zorba sau un Buddha, ci Zorba Buddha. Vei fi un om întreg. În această întregime există frumusețe, fericire, adevăr.

Rațiunea și pasiunea sunt cârma și pânzele sufletului vostru mereu navigând.

Când ai înțeles unitatea lor, și ele nu mai sunt în conflict, dintr-o dată vei vedea că apare un nou spațiu în tine: sufletul tău. Acum, că nu se mai duc lupte între corp, rațiune, inimă, ai timp, liniște și loc să vezi ceva de dincolo: sufletul.

Ești, de fapt, un triunghi: rațiune, inimă și suflet. Dar foarte puțin ai ajuns la suflet, pentru că luptele din ei nu se mai opresc. N-au timp să exploreze - Zorba îi împinge în afară. Buddha îi trage înăuntru. Lupta asta ți-au impus-o cei care te vor slab, fără suflet - o mașină, un robot.

El spune: ***Rațiunea și pasiunea sunt cârmele și pânzele sufletului vostru mereu navigând.***

Dacă pânzele și cârma voastră se rup, nu puteți decât să vă clătinați pe valuri la întâmplare - și aproape toată lumea face asta, se clatină la întâmplare - ***ori să rămâneți prinși în impas în mijlocul mării*** - o moarte înaintea morții.

Fiindcă rațiunea, de una singură dominând, restrânge întregul elan...

Rațiunea are limite. Nu poate să accepte ceea ce este nemărginit.

...și pasiunea, liber lăsată, e o flacără arzând până la propria-i mistuire.

Pasiunile voastre sunt focul vostru - focul vieții voastre. Dacă nu aveți grijă de ele, nu le ascultați, și le ignorați, acest foc se va distruge pe sine. Același foc ar putea fi folosit de rațiune, pentru a-și depăși limitele, să-și ardă închisorile, și tu vei avea întregul cer la dispoziția ta.

De aceea, fie ca sufletul vostru să-și exalte rațiunea până la înălțimea pasiunii...

Pasiunea nu cunoaște limite. Energia ta e o sursă inepuizabilă, pentru că energia ta e energia întregului univers.

...până la înălțimea pasiunii, pentru ca astfel să poată cânta.

Binecuvântat este acela a cărui rațiune cântă și dansează, pentru că rațiunea cunoaște numai curiozitate, îndoială, întrebări; nu știe nimic despre cântec, dans, sărbătoare - acestea sunt ale inimii. Dar dacă sufletul, conștiința, le alătură, vor deveni partenere la dans, vor cânta împreună atât de profund acordate, încât dualitatea va dispărea.

Pentru mine, dispariția dualității e începutul unei vieți noi, fără conflicte, fără lupte. Viața ta va deveni o grădină a raiului. Energiile tale reunite vor crea paradisul în tine.

Ți s-a spus întotdeauna că dacă vei îndeplini unele condiții ca hindus, creștin sau mahomedan, vei intra în paradis. Dar eu îți spun: nu intri niciodată în paradis. El va intra în tine în momentul în care dispăre războiul, și inima și rațiunea dansează împreună, perfect acordate. Paradisul stă și așteaptă momentul în care poate să intre. În această bucurie, liniște și pace, paradisul va intra în tine.

Toată această idee că mergi în rai e un nonsens. Nu există rai în afara ta, nu e nici iadul în afara ta. Trăiești în iad când ești în conflict, luptându-te cu tine însuși. Raiul e în tine când ești în liniște absolută, și un cântec răsare din totalitatea, unitatea ta organică.

lar rațiunea să vă conducă pasiunea astfel, încât aceasta să poată dăinui în permanentă reînviere, și ca pasărea Phoenix să renască din propria-i cenușă.

Să nu uitați niciodată ce spune Kahlil Gibran, pentru că nu sunt doar cuvinte, sunt semințe care vă vor transforma în grădini minunate, cu păsări cântătoare, cu flori peste tot, și atunci paradisul care abia aștepta, va bate la ușă și va spune: „Am venit, ești pregătit.”

El spune mai întâi că rațiunea va trebui să se ridice, prin conștiință, la înălțimea pasiunii, ca să poată cânta. Și al doilea lucru este încă și mai important:

lar rațiunea să conducă pasiunea... astfel încât să nu vă pierdeți în orbire. Pe înălțimi, orbirea e foarte periculoasă - mai bine stai în vale, cu toți ceilalți orbi. Chiar dacă vei cădea, nu vei muri - poate vei avea câteva zgârieturi sau chiar fracturi, dar nu vei muri.

Lasă rațiunea să conducă pasiunea, să devină ochii inimii tale, și vei afla de ce creștinii spun că după răstignire a urmat învierea. S-ar putea ca faptul istoric să nu fi fost chiar acesta, dar profunzime psihologică și spirituală are, de bună seamă.

Pasiunea ta moare în fiecare moment, pentru că ea nu știe nimic de trecut și de viitor; acestea sunt acumulări ale rațiunii. Pasiunea cunoaște doar *acest* moment - și în fiecare moment moare; dacă va fi călăuzită de ochii rațiunii, fiecare moment va fi o înviere. Vei muri și vei învia mai proaspăt, mai tânăr, mai bun, mai elevat.

...și ca pasărea Phoenix să renască din propria-i cenușă.

Pasărea mitologică, Phoenix, este un simbol care îți spune că trebuie să mori în fiecare moment, pentru a renaște în fiecare moment. Viața ta

trebuie să fie o moarte continuă, urmată de o înviere continuă, ca să rămâi proaspăt până la ultima suflare; altfel, se va aduna praful și vei muri cu treizeci, patruzeci de ani mai repede, înainte ca oamenii să te privească și să spună: „Omul ăsta e mort.”

Generația hippie obișnuia să spună: „Să nu crezi pe nimeni care a trecut de treizeci de ani” - pentru că în jurul acestei vârste omul moare, și chiar dacă mai trăiește încă patruzeci de ani, e o viață postumă, în care nu apare nici o înviere.

Această generație a fost o reacție, de aceea nu vei întâlni un hippie bătrân. Toți au murit la treizeci de ani, și acum își trăiesc viețile postume cu o foarte mare eficiență pe piață. Au uitat totul, a fost un vis al tinereții prin care toți trecem; acum le vine să râdă, asta dacă amintirea nu a pălit de tot.

Am căutat hippie bătrâni, și n-am găsit. Hippie bătrâni nu există pentru un motiv simplu: nu se pune problema unei reacții la societate, ci a unei transformări interioare, a învățării alchimiei de a muri în pace și a lăsa energia să învie - ca pasărea Phoenix - din propria ei cenușă.

Aceasta este una dintre cele mai puternice și pline de înțelepciune metafore. N-am întâlnit alta să fie atât de semnificativă. Filozofia religiei este aceasta: mori și reînvi, și vei rămâne mereu proaspăt, în mișcare... Nu vei îmbătrâni, ci vei evolua.

A îmbătrâni nu e o calitate - animalele îmbătrânesc, copacii îmbătrânesc. Numai omul are privilegiul, prerogativa, șansa de a evolua și a rămâne mereu proaspăt, tânăr chiar și la vârstă înaintată, tânăr de parcă n-ar ajunge niciodată la treizeci de ani. Plin de visele de dincolo, nici pe patul de moarte nu va fi trist că părăsește această viață; dimpotrivă, va fi incitat de pelerinajul cel nou care tocmai începe, pentru că știe că moartea nu e doar moarte, ci și înviere.

Potrivit e să dați rațiunii și pasiunii aceeași prețuire, ca și când ați face-o pentru doi oaspeți iubiți în casa voastră aflându-se;

Cu siguranță, nu veți onora pe unul în dauna celui alt, pentru că, dând mai multă atenție unuia, veți pierde dragostea și încrederea amândurora.

Am auzit că era odată un bărbat îndrăgostit de două femei. Amândouă îi cereau o asigurare, siguranță. „Fii cinstit și spune cu care o să te însori.” A fost greu pentru bietul om, pentru că femeia cea mai frumoasă era foarte săracă, iar cea urâtă era incredibil de bogată, și toate acele bogății puteau fi ale lui. Îi înțelegeți dilema.

Așa că s-au dus cu barca, să se bucure de mare, de soare. Deodată, femeia cea bogată a spus: „Oprește barca aici, în mijlocul mării. Nu mai pot să aștept. Trebuie să te hotărăști. Spune-ne, pe care din noi o iubești!”

Bărbatul era foarte inteligent. A spus: „Ce întrebare îmi pui? Pe fiecare dintre voi o iubesc mai mult decât pe cealaltă.” Și amândouă femeile au fost satisfăcute.

Când, printre coline, vă odihniți la umbra răcoroasă a ploilor argintii, împărțându-vă din pacea ogoarelor și a pajiștilor până în zări întinzându-se - atunci inima voastră să spună în taină: Creatorul se odihnește în rațiunea Sa.

Iar atunci când bubuie furtuna, când vântul năprasnic zdruncină pădurea și când tunetul și fulgerul proclamă măreția cerului, atunci inima voastră să șoptească smerindu-se: Creatorul se frământă în pasiunea-I.

Și, fiindcă sunteți un suflu în sfera Celui Puternic și o frunză în pădurea acestuia, asemeni lui trebuie să vă odihniți în rațiune și să vă mișcați în miezul pasiunilor.

Aceasta este sinteza de care omul are nevoie - chiar acum - pentru că toată omenirea din trecut a scăpat din vedere toate acestea, sinteza, sincronizarea. Vreau ca oamenii mei să se bucure de Dumnezeu în orice situație - ziua Dumnezeu e lumină, noaptea e întuneric. Nu creați conflicte.

Odată ce nu mai dați lupte în voi, deveniți temple - și nu veți cumpăra statui ale lui Dumnezeu ca să vă împodobiți aceste temple. Dumnezeu cel viu a intrat mereu în ființa omului care a devenit templu, un loc sfânt, sacru.

Aveți tot ce vă trebuie. Aveți toate posibilitățile. Dacă ratați, nimeni altcineva decât voi nu va fi vinovat.

Dumnezeu așteaptă la ușă, dar în tine e o dezordine, că nimeni n-are vrea să intre. Chiar dacă bate la ușă, tu nu-L auzi... Se întâmplă atâtea, un întreg război... cum să auzi o ciocănitură ușoară în ușă? La ușă ta nu e nici o sonerie pe care Dumnezeu să poată apăsa... El nu știe decât să bată cu mâna. Astfel știe dacă ești pregătit sau nu, dacă ești gata să-L primești sau nu: ești tu gazda căreia EL să-i fie oaspete?

Al Douăzeci și șaptelea Discurs

SPARGEREA CRUSTEI TRECUTULUI

Atunci o femeie îndrăzni: „Vorbește-ne despre Durere.”

Și el începu:

„Prin durere se sparge cochilia care vă acoperă judecata.

Precum sămburele fructului trebuie să se crape, ca astfel miezul de taină să se poată dăruii soarelui: așa trebuie să vă cunoașteți durerea.

Și numai așa veți izbuti să vă păstrați inima în înflorirea miracolului zilnic al vieții.

Nu mai așa durerea nu vă va părea mai puțin miraculoasă decât bucuria;

Iar voi veți accepta vârstele inimii, precum totdeauna ați acceptat anotimpurile trecând peste câmpiile voastre,

***Și veți veghea cu seninătate de-a lungul tristeții iernilor voastre.
O mare parte din durere voi înșivă ați ales-o,
Ea este doctoria amară cu ajutorul căreia neștiutul vraci din
fiecare tămăduiește eul bolnav;
Mărturișiți-vă, așadar, acestuia și sorbiți-i leacul în tăcere și
liniște,
Fiindcă mâna-i, cu toate că grea și dură, este condusă de mâna
binevoitoare a Celui Nevăzut.
Iar cupa pe care v-o oferă, chiar dacă vă arde buzele, a fost
modelată din lutul pe care Olarul l-a muiat cu propriile-i sfinte lac-
rimi.”***

E foarte greu, chiar și pentru un om asemeni lui Kahlil Gibran, să-și uite șovinismul masculin atât de bine înrădăcinat în el. Spun asta nu pentru că afirmațiile lui n-ar fi juste, într-un fel, ci pentru că pierde din vedere un lucru esențial.

Almustafa uită că această întrebare vine din partea unei femei, și răspunsul pe care îl dă este foarte general, se aplică atât bărbaților cât și femeilor. Adevărul este, însă, că femeile lumii suferă dureri de o mie de ori mai mari decât au cunoscut vreodată bărbații. De aceea spun că Almustafa a răspuns la întrebare, dar nu i-a răspuns persoanei care a întrebat. Și dacă omului nu i se răspunde, atunci orice ar spune rămâne superficial, oricât de profund ar suna. Aș vrea să nu uitați niciodată: oriunde voi vedea că acel cuvânt care lipsește ar face lucrurile mai adevărate, mai profunde, mai compasive, eu îl voi spune...

Răspunsul pare academic, filozofic. Nu are viziunea asupra a ceea ce de mii de ani, și nu de două zile, bărbații fac femeilor. Nici nu menționează acest lucru. Dimpotrivă, face același lucru ca toți preoții și politicienii dintotdeauna și de oriunde - oferă consolări. În spatele cuvintelor lui frumoase nu e decât consolare. Și consolarea nu poate fi un înlocuitor al adevărului.

Atunci o femeie îndrăzni...

Nu-i ciudat că din toată mulțimea, nu un bărbat a fost acela care a întrebat despre durere? E o întâmplare? Nu, sigur că nu. Este foarte relevant faptul că o femeie spune:

...Vorbește-ne despre Durere.

Pentru că numai femeia știe câte răni duce, câtă sclavie - fizică, mentală, psihică - a suferit ea, și încă mai suferă. Femeia suferă în însuși miezul ființei ei. Nici un bărbat nu știe adâncimea durerii care îți distruge demnitatea, mândria, calitatea de om.

Almustafa spune:

Prin durere se sparge cochilia care vă acoperă judecata.

Slabă afirmație, atât de superficială, încât mi-e rușine, câteodată pentru Kahlil Gibran. Orice prost poate spune asta. E nedemn de Kahlil

Gibran: ***Prin durere se sparge cochilia care vă acoperă judecata.***
Aceasta e o frază simplă și generală.

Prin durere se sparge cochilia care vă acoperă judecata.

Urăsc aceste cuvinte, pentru că el susține ideea că voi trebuie să trăiți durerea. E un truism, nu un adevăr. E foarte direct - sămânța trebuie să treacă printr-o mare suferință, pentru că dacă ea nu moare cu această ocazie, copacul nu se va naște niciodată, frunzișul și frumusețea florilor lui nu vor ajunge niciodată să existe. Dar cine-și mai aduce aminte de sămânță și de curajul ei de a muri pentru a se naște necunoscutul?

E adevărat, crusta care-ți acoperă înțelegerea va suferi, se va crăpa, va lăsa înțelegerea ta liberă; desigur, aceasta nu se va face fără o oarecare durere.

Dar ce este această coajă? Așa au scăpat toți poeții de crucificare - el ar fi trebuit să explice tuturor ce este această coajă. Toate cunoștințele, toate condiționările, tot procesul creșterii tale - educație, societate, civilizație - constituie coaja care te ține prizonier și pe tine, și înțelegerea ta. Dar el nu pomenește deloc ce se înțelege prin „coajă”.

Evident, nici o religie nu l-a condamnat pe Kahlil Gibran. Dacă ar fi fost mai sincer, mai onest, ar fi aflat el însuși durerea. Dar el a primit numai laude pentru frumusețea discursului său poetic, însă în spatele acestor laude e o slăbiciune, ceva de laș se ascunde într-un ungher întunecat al sufletului său.

Dacă ar fi spus: „Religia, filozofia, ideologia politică, naționalitatea, rasa - acestea sunt componentele închisorii tale...”, atunci, în loc să se fi bucurat de respect și onoruri internaționale, ar fi fost condamnat de toate religiile, de toate națiunile, de toate rasele, de aproape toată lumea. Am trecut prin durere toată viața mea, așa că atunci când vorbesc, o fac din experiența mea.

Faceți numai o singură afirmație împotriva celor care au interesul să țină toată omenirea în sclavie, și toată puterea va fi împotriva voastră. Masele sunt oarbe, nu sunt inteligente... masele sunt sărace și nu mă vor asculta - ce pot eu să le dau? Le dau înțelegerea, dar n-o vor putea mânca, nu vor putea trăi cu înțelegerea. Condiționarea lor este tot ceea ce au învățat - asta e înțelepciunea.

Și cei oprimați, a căror putere a fost adjudecată de opresori, îi vor urma pe aceștia. Cei puternici sunt păstorii care au redus întreaga omenire la o turmă de oi.

Este de necrezut că aceia care ar fi putut înălța omenirea la conștiință, frumusețe, înțelepciune, bucurie, n-au fost auziți, deși au strigat din vârfuri de acoperișuri. S-a făcut orice efort posibil ca ei să rămână tăcuți, sau să fie crucificați. Cei care n-au avut curaj - văzând ce se întâmpla - au rămas tăcuți, dar dacă taci participi și tu la suferința prin care trece omenirea.

Foarte puțini au fost aceia care au vorbit, și au fost otrăviți, crucificați, omorâți, asasinați. V-ați omorât prietenii. I-ați omorât pe aceia care v-au

iubit atât de mult, încât au fost gata să-și dea viața, dar nu să tacă. Și v-ați urmat dușmanii - pe aceia care v-au supt sângele în fiecare moment.

Când am vorbit pentru prima oară despre controlul natalității și legalizarea avortului am fost condamnat de toată lumea. Dacă m-ar fi ascultat atunci, astăzi India ar fi fost bogată... Le-am tot spus: „Această creștere necontrolată a populației vă va sufoca, vă va distruge”, și erau doar vreo patru sute de milioane pe atunci. Acum, după treizeci de ani, sunt nouă sute de milioane, cinci sute de milioane ar fi putut pur și simplu să nu mai apară, și țara n-ar mai fi murit de foame.

Și ei nici acum nu vor să mă asculte. Încă îi ascultă pe schankaracharya-șii care sunt împotriva controlului natalității, pe Maica Tereza, care și ea e împotriva controlului natalității. *Aceștia* sunt dușmanii voștri. Dar îmi pare că sunteți atât de orbi, că nu vedeți un lucru simplu.

Almустаfa spune: ***Prin durere se sparge cochilia care vă acoperă judecata.***

Adevărat, dar n-ar fi fost mai cinstit dacă ar fi explicat ce înseamnă „cochilie”, pentru că totul depinde de semnificația acestui cuvânt - care este coaja?

Oamenii vor citi totul ca pe o ficțiune, și nimeni nu va băga de seamă acest cuvânt, care nu înseamnă nimic altceva decât întregul trecut. Și dacă vei vrea să te dezlegi de trecutul tău, va exista durere - e trecutul tău, nu e ușor să scapi de el. Nu e o haină pe care să o schimbi. E ca și cum ți-ai jupui pielea. Dar fără a trece prin această durere, nu ai cum să ajungi la înțelegere.

Acesta este adevărul, și pentru bărbați și pentru femei, dar e mai adevărat pentru femei, pentru că întregul trecut e creat de către bărbați; femeia a fost doar o umbră, nici aceea prea substanțială. Toate încarnările hinduse ale lui Dumnezeu sunt bărbați; surprinzător de șocant este faptul că s-au acceptat animale ca încarnări ale lui Dumnezeu, dar nici măcar o singură femeie.

Femeia a fost complet ignorată, n-a fost luată în seamă deloc. Și jumătate din oameni sunt femei, iar timp de mii de ani femeia n-a avut drept la cuvânt sau la vot. În China se credea că femeia nu are suflet, așa că nu se punea problema că ea ar simți durerea. Crezi că dacă-ți strici mobila din casă, scaunele, mesele, dulapurile, vor simți vreo durere? Va fi suferință? Dacă pleznești o masă vor apărea lacrimi? China, de secole, a considerat femeia în aceeași categorie cu lucrurile, așa că în conformitate cu morala chineză, să-ți omori soția nu e o crimă. E soția ta, e proprietatea ta; poți face tot ce vrei cu ea.

În India, Gautama Buddha a fost bărbat. Marii lui discipoli, Mahakashyapa, Sariputta, Moggalayan, sunt toți bărbați. Oare să nu fi fost nici o femeie care să se ridice la acel stadiu de conștiință? Gautama Buddha a refuzat să inițieze femei, ca și cum condiția lor nu ar fi umană, ci subumană. De ce să-ți bați capul cu ele? Mai întâi să se încarneze bărbați.

Buddha a afirmat că bărbatul e răspântia de unde poți ajunge oriunde - la iluminare, la libertatea ultimă. Femeia nici măcar n-a fost menționată. Ea nu e o răspântie, ci doar o stradă întunecoasă, pe care municipalitatea nici n-a pus lumină - oricum nu duce nicăieri. Bărbatul e o autostradă. Să ajungă și femeia autostradă, să ajungă bărbat, să renască în trup de bărbat - poate așa se va ilumina.

Spune Almustafa că trebuie să cunoașteți durerea - dar pentru ce? Dacă femeia nu se poate ilumina, de ce să treacă prin durere? Nu e din aur, ca să devină mai pură în acea flacără...

Și numai așa veți izbuti să vă păstrați inima în înflorirea miracolului zilnic al vieții.

Nu mai așa durerea nu vă va părea mai puțin miraculoasă decât bucuria;

Adevărat, dar uneori adevărul poate să fie foarte periculos, o sabie cu două tăișuri. Pe de-o parte protejează, pe de altă parte distruge. E adevărat că dacă miracolul zilnic e deschis ochilor tăi, vei fi surprins că și durerea are o anumită savoare, dulceață și bucurie.

Ciudat, femeia e mai copilăroasă decât bărbatul, mai plină de miracol. Bărbatul e mereu în căutare de cunoaștere - și ce e cunoașterea? Nimic altceva decât ștergerea miraculosului. Întreaga știință încearcă să demistifice existența, și cuvântul „știință” înseamnă cunoaștere. E simplu și clar: cu cât știi mai mult, cu atât te miri mai puțin.

Du-te la plimbare, dimineața, împreună cu un copil... Tatăl meu avea obiceiul să mă târască jos din pat foarte devreme, la cinci dimineața. Mai era o oră până să apară soarele la orizont, totul era întunecat. Și i-am spus de multe ori: „Nu te înțeleg, ce logică e asta? Când vreau să rămân treaz, mă forțezi să mă duc la culcare. Când cerul nopții e plin de stele și eu vreau să mă duc la râu, nu mă lași. Acum, că stelele dispar, soarele încă n-a răsărit și eu pic de somn, mă forțezi să-mi fac plimbarea de dimineață. Mă obligi! Asta nu mai e plăcere. Vreau să înțeleg logica acestui lucru.”

Fiecare copil simte asta, fără excepție. Seara vor să scape de tine, ca să nu-i deranjezi: „La culcare!”, și dimineața te obligă să te scoli devreme.

Tatăl meu mi-a citat o zicătoare care circulă în toate limbile: „Culcarea devreme și trezirea devreme te țin sănătos și înțeleg.”

Am spus: „Ciudată gândire.”

Dar n-aveam cum să scap. Era prea insistent, așa că a trebuit să mă duc. Întunericul dispărea și păsările începeau să cânte, dimineața era proaspătă, razele soarelui minunate - soarele cel nou apare dimineața, cel vechi moare seara - și mie îmi tot venea să pun întrebări. Mi-a spus: „În timpul plimbării trebuie păstrată liniștea.”

Am spus: „Voi rămâne tăcut cu o singură condiție.”

„Care e aceea?”